

HÖGSTA DOMSTOLENS

BESLUT

Mål nr

meddelat i Stockholm den 12 november 2009

Ö 3146-08

KLAGANDE

H.G.

MOTPART

Justitiekanslern

Box 2308

103 17 Stockholm

SAKEN

Ersättning till offentlig försvarare

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Hovrätten för Västra Sveriges beslut i dom 2008-06-13 i mål B 2520-08

_____

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen ändrar på det sätt hovrättens beslut att H.G. tillerkänns ersättning av allmänna medel för uppdraget som offentlig försvarare i hovrätten med ytterligare 12 161 kr avseende arbete. Denna kostnad ska stanna på staten. I beloppet ingår mervärdesskatt med 2 432 kr.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN M.M.

H.G. har yrkat att Högsta domstolen ska tillerkänna honom full ersättning i enlighet med den i hovrätten ingivna kostnadsräkningen.

Justitiekanslern har inte motsatt sig ändring.

Sveriges advokatsamfund har avgett yttrande.

SKÄL

H.G. förordnades som offentlig försvarare för en häktad person efter det att tingsrätten meddelat dom mot denne. Efter överklagande till hovrätten sattes målet i samråd med parterna ut till huvudförhandling den 3 och 4 juni 2008. H.G. var sedan tidigare även förordnad som offentlig försvarare för en 19-årig person som under flera månader suttit häktad misstänkt för grovt narkotikabrott. Huvudförhandlingen i tingsrätt i det målet sattes ut under flera dagar, bl.a. den 3 juni 2008. I anledning av den uppkomna situationen satte H.G. med hovrättens tillåtelse advokaten J.L. i sitt ställe genom substitution. I sin kostnadsräkning till hovrätten begärde H.G. ersättning

både för den tid han själv lagt ned på att läsa in målet och för den tid som J.L.debiterat för inläsning.

Högsta domstolen har i NJA 2005 s. 137 slagit fast att den av Domstolsverket fastställda brottmålstaxan för offentlig försvarare i tingsrätt och hovrätt ska tillämpas även i det fall substitution förekommit, om förutsättningarna för taxans tillämpning i övrigt är uppfyllda, och att substitution inte heller är en sådan omständighet som ensam medför att taxan får överskridas. I förevarande fall är brottmålstaxan emellertid inte tillämplig.

Frågan i detta mål är således om en offentlig försvarare när brottmålstaxan inte är tillämplig och där substitution skett ska kunna få ersättning av allmänna medel för den extra tidsåtgång som substitutionen medfört.

Enligt 21 kap. 10 § rättegångsbalken har en offentlig försvarare rätt till skäligen ersättning av allmänna medel för arbete, tidsspillan och utlägg som uppdraget krävt. Ersättningen ska bestämmas med utgångspunkt i den tidsåtgång som är rimlig med hänsyn till uppdragets art och omfattning. Den offentlige försvarare som sätter en annan i sitt ställe upphör inte att vara offentlig försvarare och är alltjämt den som har rätt att begära ersättning från staten i enlighet med regleringen i ovan nämnda lagrum. Den advokat som träder in i målet anses vara uppdragstagare till den offentlige försvararen och debiterar denne för det arbete som lagts ned på målet. Vid bedömningen av i vilken mån den offentlige försvararen har rätt till ersättning för den inträdande advokatens arbete har domstolen att tillämpa bestämmelserna i 21 kap. 10 §. Vid denna tillämpning ska domstolarna ta hänsyn till

omständigheterna i det enskilda fallet och bl.a. beakta skälen till att substitution skett.

Av utredningen får anses framgå att H.G. inte kan lastas för den dubbelbokning som skett, att han gjort sitt bästa för att lösa den uppkomna situationen och att han agerat så att merkostnaderna totalt sett blivit begränsade. Mot bakgrund härav får det anses skäligt att tillerkänna H.G. ersättning även för den extra tidsåtgång som substitutionen medfört. H.G. ska således tillerkännas ersättning i enlighet med sitt yrkande i hovrätten.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Gertrud Lennander, Dag Victor, Marianne Lundius (referent), Gudmund Toijer och Stefan Lindskog
Föredragande revisionssekreterare: Carin Westerlund